FYRNYTT

Nyhetsbrev från Morups Tånge Fyrsällskap Maj 2016

Fyrbyggnaderna nu i kommunens ägo!

Kommunens politiska ledning vill köpa marken runt Morups Tånge fyr. Men själva fyren blir kvar i Sjöfartsverkets ägo. All lobbyverksamhet ser hittills ut att ha varit förgäves för att förhindra att fyren hamnade i privat ägo. Det här är väldigt sorgligt och blev inte alls som vi har tänkt oss. Fyren kan bli en privat sommarstuga. Det blir till och med lättare nu att sälja den till en privatperson.

Det har sedan hösten 2014 förts diskussioner mellan kommunen och områdets markägare, Fortifikationsverket. Kommunen fick frågan om det fanns något intresse för att köpa marken. Villkoren för köpet har sedan dess förhandlats. Förhandlingen har dragit ut på tiden, men i dagarna presenterades ett affärsupplägg som kommunstyrelsens arbetsutskott nu ställt sig bakom. Förslaget till kommunstyrelsen är att köpa marken runt fyren, en nyligen avstyckad fastighet på 13 400 kvadratmeter, till en kostnad av 1,5 miljoner kronor.

Själva fyren från 1840-talet blir dock kvar i Sjöfartsverkets ägo även i fortsättningen. Fyren hamnar efter avstyckningen på en egen fastighet. Detta gör det lättare i framtiden för en privat köpare. Sjöfartsverket har sedan tidigare signalerat att de inte tänker äga fyren eller sköta driften i all evighet.

Fyren står för närvarande på ofri grund. Att kommunen har köpt mark är jättebra men det blev fel. Kommunen borde äga all mark. Vi är tillbaka på ruta ett igen.

Falkenbergs politiker anser att inte finns någon risk att det kan bli en privatägd ”sommarstuga” i framtiden. Och har i nuläget har kommunen inga ambitioner att äga och driva fyren.

Kommunstyrelsen tog beslutet i början av april, men vi tänker inte ge upp. Vi tänker fortsätta att påverka kommunen och lobbar även för att fyren ska få en skyddande klassificering, få en status som byggnadsminne.

Morups Tånge Fyrförening bildades för att jobba för att inte fyren och dess omgivning inte skall komma i privat ägo

Göte Johansson, ordf.

Nu är det dags att förnya Ditt medlemskap!

När du skall förnya ditt medlemskap för 2016, betala in avgiften senast 1 juni på bankgiro 132-5703 och ange namn samt medlemsnummer.

Enskild 100:-
Familj 200:-
Företag 500:-

Nya medlemmar registrerar sig först på vår hemsida ww.morupstange.se och gör därefter inbetalningen till bankgiro.

Planerade fyrvisningar

Int. Fyrdagen 20-21/8 13-15.00

Kräftfestivalen 20-24/7 13-15.00

Välkommen!

Köp en keps med Morups Tånge Fyrsällskaps märke!

På detta sätt stöder du oss i vårt arbete att bevara fyrmiljön. Kepsen kostar 110 kr och då ingår porto.

Skriv namn och adress samt ange ”Keps” samt antal i meddelandefältet. Bankgiro: 132-5703.

De äldste, den längste och kvinnan i fyren

Via Svenska Fyrsällskapets eminenta databas om fyrpersonal på svenska fyrplatser går det att gräva rejält. De beskrivna fyrmästare, fyrvaktare och fyrbiträden som tillskrivits en kortare eller längre tjänst vid *Morups Tånge* fyr är 38 till antalet och gräver man bara ner sig lite i de siffror, bilder och namn som där finns blir spår av deras liv synliga och nya frågor och perspektiv väcks att fundera vidare kring.

De äldste

Den som var äldst räknad till födelseår av dem som tjänstgjort i fyren var utan tvekan Johan Berndt Rosenström, född redan 1785 i Varberg. Johan Berndt började vid 58 års ålder sin tjänstgöring som *Morups Tånge* fyrs allra första fyrmästare. Till sin hjälp hade han vid starten den då 26 årige fyrvakaren Carl Magnus Olsson från Bro (Göteborg och Bohus län) och fyrbiträdet Lars Christian Borgholm (el. Borgström) från Laholm, då 31 år.

Fyrmästare Carl Magnus Olsson

Carl Magnus kom sedermera själv bli fyrmästare och arbetade ett långt liv i det yrket på först *Carsten* och slutligen *Marstrands hamnfyr* med sin fru Anna Charlotta Sandberg och deras åtta barn. Carl Magnus Olsson var även en av de tre män som tjänstgjort i fyren som blev äldst och dog vid en ålder av 93 år.

93 år kom även det då extra fyrbiträdet Edvin Leopold Andersson Bodén (tjänstgjorde 5 månader våren 1904 i fyren, då 24 år gammal) och fyrmästaren Carl Wilhelm Söderberg (tjänstgjorde från 1873) att uppnå. Carl Wilhelm Söderberg tog tjänst vid *Morups Tånge* fyr efter att ha tjänstgjort på *Väderöbod*, en liten bergknalle endast möjlig att angöra i gott väder i havsbandet utanför Fjällbacka i Bohuslän, vid 49 års ålder.

Carl Wilhelm tjänstgjorde därefter vid *Morups Tånge* (som måste ha upplevts som nästan stadsnära fyr efter åren på *Väderöbod*) i drygt 29 år och pensionerades först 78 år gammal.

Den längste

Elias Karlsson till exempel. Född 1829 kom Elias den 19 april 1851, vid 22 års ålder, till *Morups Tånge* fyr som fyrbiträde. *Morups Tånge* fyr hade då varit i bruk i endast 8 år. Elias kom från Älvsered i Älvsborgs län, en by som är ca 55 minuter bort med bil idag, men en sträcka som nog kändes betydligt längre 1851.

Efter två år som biträde blev Elias befordrad till fyrmästare, en tjänst han kom att behålla länge. Elias blev den fyrmästare som arbetat längst i fyren och han pensionerades först den 22 december 1894 efter nästan 45 år vid *Morups Tånge* fyr. Ett yrkesliv i och vid fyren.

Morups Tånge fyr. Källa: Minnesalbum över Lotsverkets personal 1914-1924

På det privata planet ingick Elias två äktenskap under sin vistelse vid *Morups Tånge*. Först med ett år äldre Olivia Petronella Gabrielsdotter från Skrea. Tillsammans fick de tre barn. 1858 Carl Gustaf Julius, 1861 Oskar Ludvig och 1866 Johan Albin.

Samma år som Johan Albin föds dör Olivia. Kanske dör hon i barnsäng och Elias blir ensam med den då åttaårige Carl, den femårige Oskar och den nyfödde Johan. Informationen i databasen förtäljer inte när men Elias kom att gifta om dig med den 25 år yngre Anna Charlotta Petersdotter från Morup och 1891 föds deras son Johan Algot. Om, den när Olivia dog nyfödde, Johan fortfarande levde då (något dödsår finns inte i databasen) var han 25 år gammal när han sent omsider fick en lillebror i *Morups Tånge* fyrbostad.

Kvinnan i fyren

Slutligen blir den som dyker ner i databasen sannolikt nyfiken på kvinnan bland alla män.

Kristina Olsdotter Olausson står i listan nämnd som tillfälligt biträde vid *Morups Tånge* fyr. Något år eller datum för detta tillfälliga inhopp finns inte, även om hennes insats är registrerad, men hon får representera alla de som också arbetade där, sida vid sida med sina makar, fyrvaktarhustruna.

Kristina Olsdotter Olausson föddes 1819 som dotter till en fiskare på Öckerö och hon gifte sig med fiskarsonen Alexander Olausson från samma socken. Alexander kom vid 23 års ålder att tjänstgöra på *Vinga* där han (och kanske Kristina) kom att stanna i tre år. Därefter dröjer det två år tills de 1946 båda dyker upp i databasen igen, nu som fyrvaktare (Alexander, nu 28 år) och fem dagar senare fyrbiträde (Kristina, då 29 år) på *Nidingen*. *Nidingens* fyrplats är belägen utanför Kungsbacka i Kattegatt och den flacka ön består av kullersten som även sträcker sig runt ön och där finns Sveriges största skeppskyrkogård.

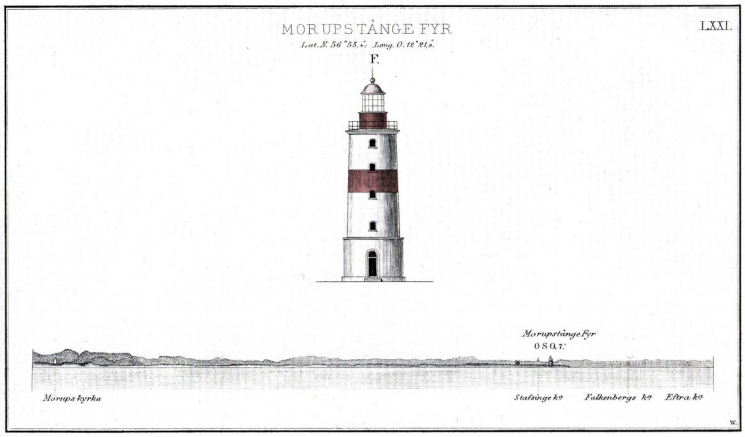

Källa: Beskrifning över Svenska Fyrarne, 1872

Kristina kom att tjänstgöra som fyrbiträde på *Nidingen* i 13 år och Alexander i 42 år. Under deras gemensamma år därute föder Kristina tre barn. Först Karolina, samma år de anländer 1846, därefter Anna 1849 och Matilda Kristina 1853. Vid 42 års ålder, två år efter att hon slutat som fyrbiträde på *Nidingen,* föder Kristina slutligen Albin 1861.

Om även Albin föddes på *Nidingen* eller om hon begav sig inåt land med barnen förtäljer inte databasen men någon gång, före eller efter hennes fyrbiträdes-år på Nidingen, tjänstgjorde Kristina som tillförordnat biträde vid *Morups Tånge* fyr.

Var *Morups Tånge*-jobbet hennes första besök i en fyr för att testa på fyr-livet inför ett giftermål med en man med fyrvaktarambitioner kanske? Eller kallades hon in akut för att lösa en kris som erfaren fyrvaktarhustru? Något att fundera över och gräva vidare i.

Tove Mattsson
Källa: http://www.fyr.org/fyrpersonal/

Visning av Morups Tånge Fyr

Vi tar gärna emot skolor, företag eller enskilda grupper för visning av fyren. Ange önskemål om tidpunkt och antal personer.

Gör din beställning via vår hemsida:
www.morupstange.se

Kontakt

Kontakta oss om du vill ha mer information .
Vår hemsida: www.morupstange.se

E-post: morupstange@gmail.com